نگرش دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد نسبت به رشته روان‌پزشکی

سعید مظلومی‌محمودآباد، محمدعلی حرازی، شهین اسلامی

مجله ایرانی آموزش درعلوم پزشکی ۱۳۸۵؛ ۶(۱): ۱۴۳ تا ۱۴۴

در جهان پیشرفته امروزی، جذب دانشجویان پزشکی به سمت تخصص روان‌پزشکی، به عنوان یک مشکل مطرح می‌باشد(۱تا۳). صاحبان امر عقیده دارند وقتی دانشجویان پزشکی وارد دانشکده می‌شوند، با یک نگرش منفی نسبت به این رشته مواجه‌اند و این نگرش منفی روز به روز افزایش می‌یابد، این در حالی است که بسیاری از دانشجویان، استعداد ویژه‌ای در این رشته دارند(۲). بنابراین، بررسی نگرش دانشجویان پزشکی از آن جهت که بر انتخاب روان‌پزشکی به عنوان تخصص مؤثر است، اهمیت زیادی دارد(٤). دانشجویان پزشکی در سه مرحله علوم پایه، پیش‌بالینی و بالینی، به نحوی با دروس مربوط به روان‌پزشکی و بیماران مربوطه سروکار دارند.

با در نظر گرفتن پیشینه تحقیق، نمونه‌گیری این مطالعه توصیفی- مقطعی بر روی ۱۲۸ نفر از دانشجویان پزشکی سال‌های اول، چهارم و هفتم در سال ۱۳۸٤ انجام گرفت. بدین صورت که از بین هر یک از دوره‌های علوم پایه، پیش‌بالینی و بالینی، ورودی یک سال تحصیلی بطور تصادفی انتخاب و کلیه دانشجویان آن سال مورد سرشماری قرار گرفتند. اطلاعات مورد نیاز از طریق پرسشنامه‌ای محقق‌ساخته مشتمل بر مشخصات دموگرافیک، اولویت‌های شغلی، نظرسنجی نحوه تدریس روان‌پزشکی و عواملی که ممکن است در انتخاب روان‌پزشکی مؤثر باشند، جمع‌آوری شد. روایی محتوی پرسشنامه توسط متخصصین تأیید و با مطالعه مقدماتی بر روی ۱۰ نفر از دانشجویان پزشکی، و پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ به میزان $\alpha = ۰/۸$ قابل قبول بود.

پرسشنامه از ۱۵ عبارت تشکیل شده بود که برای نمره‌دهی به نگرش دانشجویان نسبت به رشته روان‌پزشکی (Attitude Toward Psychiatry-ATP) از مقیاس رتبه‌ای چهار درجه‌ای خیلی کم تا خیلی زیاد و با نمره‌گذاری یک تا پنج استفاده شد.

میانگین و انحراف معیار امتیاز نگرش دانشجویان شرکت‌کننده در این مطالعه، ۷/۵ ± ۳۲/۸٦ به دست آمد (از مجموع ٦۰ نمره). در آنالیز رگرسیون، یک رابطه خطی منفی بین سال تحصیلی و نمره نگرش با $r = -۰/۱۲٤$ و $P = ۰/۰۰۳$ به دست آمد، بدین معنی که با بالا رفتن سال‌های تحصیلی، نمره نگرش دانشجویان به رشته روان‌پزشکی کاهش می‌یابد. این یافته با بعضی مطالعات در این خصوص مطابقت دارد(۱و۵).

اکثر دانشجویان عواملی مانند سروکار داشتن با متون روان‌پزشکی، ارتباط نزدیک با یک بیمار روانی، بازدید از بخش روانی یک مؤسسه یا بیمارستان، وجود مشکلات خانوادگی مهم و ارتباط با فرد معتاد به دارو یا الکل را بر نگرش خود نسبت به انتخاب روان‌پزشکی به عنوان یک تخصص، مؤثر می‌دانستند. این فاکتورها با مطالعه احمدالانصار (Ahmed Al-Ansar) در بحرین یکسان می‌باشد(۱).

چهار و شانزده صدم دانشجویان قصد داشتند روان‌پزشکی را به عنوان یکی از سه شغل (تخصص) برتر خود انتخاب کنند. این فراوانی بیشتر از گزارشات حاصل از عربستان، آمریکا و انگلستان می‌باشد(۱و۵). مطالعه انجام شده در ترکیه نتیجهٔ متفاوتی را گزارش کرده است بطوری که ۲۹/۸ درصد از دانشجویان، روان‌پزشکی را به عنوان یکی از پنج شغل برتر خود انتخاب کرده بودند(٦). رشته‌های پوست، جراحی و اطفال به ترتیب سه رشته‌ای بودند که بیشترین میزان علاقه را به خود اختصاص دادند، که در مقایسه با مطالعهٔ انجام شده در آمریکا نتایج مشابهی نشان می‌دهد(۵). در مقابل، پزشکی اجتماعی،

آدرس مکاتبه. دکتر سید سعید مظلومی محمودآباد (دانشیار)، گروه مبارزه با بیماری‌ها، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، یزد.

E-mail: mazloomy_s@yahoo.com

دکتر محمدعلی حرازی، استادیار و شهین اسلامی، کارشناس بهداشت دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی.

این نامه در تاریخ ۸٤/۱۰/۲۵ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۵/۲/۱۰ اصلاح شده و در تاریخ ۸۵/٤/۱۷ پذیرش گردیده است.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-20]

پزشکی عمومی، روان‌پزشکی و پاتولوژی کمترین رتبه‌ها را به دست آوردند. از بین ۱٤ رشته مورد بررسی، روان‌پزشکی رتبه دهم را کسب کرد.

شصت و هشت درصد دانشجویان علاقه کم تا بسیار کم و ۳۲ درصد علاقه زیاد تا بسیار زیادی را نسبت به رشته روان‌پزشکی اعلام کردند. پنجاه و یک و پنجاه و یک صدم دانشجویان دوره بالینی، آموزش در این مرحله را ناچیز و غیر قابل قبول توصیف کرده‌اند.

هر چند که دلایل کم بودن علاقه نسبت به روان‌پزشکی و بالا بودن میزان علاقه به دیگر تخصص‌ها نیاز به مطالعات و پژوهش‌های بیشتری دارد، ولی به نظر می‌رسد باید در ارائه این درس با بکارگیری روش‌های تدریس متنوع، علاوه بر ارتقای شناخت دانشجویان، انگیزش تحصیلی آنها را نیز افزایش داد. تشخیص و شناسایی تصورات غلط و شایع در بین دانشجویان پزشکی نسبت به این رشته، ارتقای نگرش فردی آنها و همچنین ایجاد تغییراتی در نحوه آموزش طی دوره‌های مختلف تحصیلی، مخصوصاً دوره‌های بعد از علوم پایه پیشنهاد می‌گردد.

منابع

1. Al-Ansari A, Alsadadi A. Attitude of Arabian Gulf University medical students towards psychiatry. Educ Health (Abingdon) 2002; 15(2): 180-8.
2. Zikos E. Recruitment in Psychiatry: Shrinking interest? [cited 2006 12 Jul]. Available from: https://www.cpa-apc.org/Publications/Archives/Bulletin/2002/february/residentsTrainingZikos.asp
3. Creed F, Goldberg D. Students' attitudes towards psychiatry. Med Educ 1987; 21(3): 227-34.
4. Das MP, Chandrasena RD. Medical students' attitude towards psychiatry. Can J Psychiatry 1988; 33(9): 783-7.
5. Negative image may be one reason psychiatry unpopular career choice. [cited 2006 29 Jun]. Available from: http://www.psych.org/pnews/99-05-07/negative.html
6. Guney M, Özden A, Guraslan B. Medical students' attitudes toward psychiatry. Turkish J of Psychiatry. [cited 2006 1 Jul]. Available from: http://www.turkpsikiyatri.com/en/summary.aspx?id=297

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-20]

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-20]